

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Æstiva - A Dominica SS. Trinitatis, ad Dominicam decimamquintam
post Pentecosten

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Omnes insipientes & infoelices supra modum, superbi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44226

Domi. 28.

Secundò id contingit supernaturaliter, recedente scilicet divino lumine, quo qui privantur quid nisi cœci & caliginosi sunt? *Percutiet te Dominus amentia & cœcitate à furore mentis ut palpes in meridiem sicut palpare solet cœcum in tenebris, & non dirigas vias tuas.*

2. Cor. 4.

Tertiò denique fraude & artificio Dæmonis qui quos magis possidet magis excœcat, ne videant miserandum suum statum & emergant. *In quibus, inquit Apostolus, Deus hujus sæculi excœcavit mentes infidelium, ut non fulgeat illuminatio Evangelij gloria Domini qui est imago Dei. Idcirco enim dicitur Dæmon Deus hujus sæculi, quod sic amatores sæculi possideat ut ab eis*

colatur velut Deus, sicque illos dementet & excœcet ne videant aut intelligant quem colunt Deum, *Tenebris obcuratum habentis intellectum, alienari à vita Dei, per ignorantiam qua est in illis propter cœcitate cordium ipsorum. Quasi diceret cum ad videndum, opus sit lumine & facultate videndi neutrum illi habent, nam & versantur in tenebris, & cœci sunt.*

Potestne miserius aliquid fingi? Et tamen quàm multi ambiunt & sectantur illam oculatam concupiscentiam qua mundo apparent Sapientiores: *Et nesciunt quam sint cœci & nudi & miseri & miserabiles. Collyrio inungo oculos tuos ut videas. Vide passim Verbo, Concupiscentiam.*

DOMINICA DECIMA,
POST PENTECOSTEN.
DE PHARIZÆO ET PUBLICANO.
Duo homines ascenderunt in templum ut orarent, unus Pharizæus,
& alter Publicanus.

VERITAS PRACTICA.

Omnes insipientes & infœlices supra modum,
Superbi Sapient. 15.

IN TEXTV Libri Sapientie sic legitur, *omnes enim insipientes & infœlices supra modum anima superbi, Id est, supra quam naturaliter fieri solet; seu clarius ex lectione complutentensi, ubi habetur anima sua, sic tota potest reddi sententia: omnes superbi magis sunt suo vitio insipientes & infœlices quam si naturali defectu tales essent; & hoc pronuntiat literaliter sensu de inimicis populi Dei; accommodatio autem & morali, de superbis omnibus, & ijs præsertim qui sua ventitantes ut Pharizæus, inde laudem venantur. Vox verò anima quia paulò erat obscurior; omitti potuit in exprimenda veritate practica, sine ulla ullius Scripturæ sensus injuria. Cur porro tales superbi dicantur & revera sint supra modum insipientes & infœlices.*

RATIO EST, *Quod qui sua meliora & solidiora bona commutant in levissima & nullius pretij, sunt insipientes & infœlices supra modum & supra morem communem. Sed tales superbi sua meliora & solidiora bona commutant in levissima, & nullius pretij.*

Ergo sunt supra modum insipientes & infœlices. Quod certe assensum cogitans potest esse opportunum ad cavendam superbiam.

I. PUNCTUM.

QUÆ in Evangelio hodierno exhibetur Parabola de superbo Pharizæo & humilè Publicano, notior est quam ut hinc fusius enarretur. Et quia finis & scopus Parabolæ videtur eò spectare ut demonstraret, quàm sint stulti & miseri qui se alijs præferunt, & qui se sua superbia denudant bonis suis: idcirco visa est Sapientis sententia opportunè conjungi posse ad Christi Domini verba & mentem atque inde hæc proponi veritas quæ modò attentè consideretur: *Quod omnes insipientes & infœlices sunt supra modum, superbi, Emphaticam quandam habet illud supra modum; Et duo illa simul juncta insipientes & infœlices tam apta sunt ad superbiam quæ ex benefactis oritur retundendam, quàm aptè conveniunt illis superbis qui se suaque jactitant. Quàm verò aptè conveniant, hæc suadet ratio. Quid enim insipientius & infœlicius quàm si multò labore bona tibi quædam compararis, tu vel illa nullo delectu prodigas, vel in leviores quædam & nullius pretij reculas ultrò commutes, & transferas? Vix talis insipientia reperitur inter homines, nimis sunt tenaces suorum bonorum: & quò be-*

na sunt solidiora & veriora, naturalis eorum amor ita mentem humanam occupat, ut vix ab eorum affectu & possessione divellatur. Unde recte supra modum ordinarium & supra communem agendi morem illi dicendi erunt insipientes qui se suis ita denudarunt bonis, ut tandem infeliciores inde evadant & miseriores, quando erant felices & beati si sua conservassent.

Matth. 33.

Audite me magnates, inquit Sapiens, & omnes populi, & Rectores Ecclesie, auribus percipite: Filio & mulieri fratri & amico non des potestatem super te in vita tua, & non dederis alij possessionem tuam, ne forte poeniteat te, & deprecetis pro illis. Dum adhuc superes & aspiras, non immutabit te omnis caro. Melius est enim ut filij tui te rogent quam te respicere in manus filiorum tuorum. In die consummationis dierum vita tua & in tempore exitus tui distribue hereditatem tuam. Quasi diceret, si sapias ne te unquam bonis tuis exuas quamdiu his egres: aut si te his exuis, experieris tuo damno quam insipienter egeris.

1. Cor. 9.
Dmt. 25.

Mirum certe quod sic facer Author de bonis perituris fatagat, Nunquid de bobus cura est Deo? Nūquid de bonis illis caducis cura est illi? Oportet certe hic esse aliquid mysticum, & sicut quando de bobus lex facta est, non tam boves spectabat quam operarios evangelicos, ut ipse Apostolus interpretatur, sic quando de bonis illis temporalibus non dimittendis tanta in Scripturis habetur cautio, multo magis de spiritualibus intelligenda est. Adhuc & vos sine intellectu estis? SPIRITUALIS indicat omnia: & ipse à nemine indicatur. Id est, longè melius potest judicare de temporalibus, quam possit animalis judicare de spiritualibus.

Matth. 15.
1. Cor. 2.

II. PUNCTUM.

SED tales superbi suis se ultro bonis exuunt, sicut quidquid habent melius, commutant in res levissimas & nullius pretij.

Matth. 6.

Dum enim bonis suis operibus superbiunt & inflantur, nonne tūm eorum se fructu privant? Nonne tum recipiunt mercedem suam sicut dicebat Dominus, nonne tum potius se pœna dignos exhibent quam ullo præmio? Quid solidius, quam quod sibi in omnem æternitatem bonum comparaverant? Quid melius eo bono, quam quo boni efficiuntur? Quid contra levius est quam inanis jactantia aut popularis ille rumulus quem superbi consecrantur & cui promerendo sua benefacta omnia profundunt & transmutant? Ambulaverunt post vanitatem & vani facti sunt.

Mat. 2.

Sancti omnes Patres hoc vel uno maxime superbiam seu vanitatem exagitant quod nos nostris bonis expoliet. Sic præclarè S. Cyprianus: Jejunij vel virtutum sudoribus laus importuna se ingerit, & subtilissimis aculeis penetrans animam dum extollit, emollit, & pungit dum ungit; Virtutem in hypocrisism vertit, & simpliciter inchoata pervertit; quasi iinea, quod integrum erat, rodit & occupat, & sanctitatis fundamenta evellit & dissipat. Mens hoc veneno imbuta in miseris deliciatur, & occupata hac scabie, in ulceribus gloriatur. Religio fit supersticio, & succedit ei ambitio subornata; extincto spiritu, quatruidano cadaveri solum supersunt exuvia, Virtutis species exanimis, & simulacrum sanctitatis.

1. de Car.
din. Ch. 9.
per.

In Conf.
Mon. 11.

Sic sanctus Basilius: Fugiamus inanem gloriam, dulcem spiritualium operum spoliatricem; incedendum animarum nostrarum hostem, ineam virtutum, blandissimam bonorum nostrorum depradatricem, eandemque mellis illitu, fraudis sui veneni coloratricem, & mort. feri hominum mentibus poculi porrectricem. Quod opinor ea de causa facit ut vitio scilli avidius ingurgitent, nec ulla illius expleantur satieta. Dulce quid humana imperitis gloria est.

1. 34. Mor.
6. 18.

Sanctus quoque Gregorius: Alia vitia esse solummodo virtutis impediunt quibus ipsa destruantur, ut videlicet ira patientiam, libido continentiam expugnet; superbia autem nequaquam unita virtutis extinctione contenta, contra cuncta animæ membra se erigit, & quasi generalis ac pestifer morbus, corpus omne corrumpit, quasi tyrannus quidam, obsessam civitatem intercipit, & quod ditiorum quemque ceperit, eo in dominio durior exurgit, quia quo amplius res virtutis sine humilitate agitur, eo latius ista dominatur. Et post multa de damnosis eius effectibus sic pergit propius ad rem nostram: Sed tamen facilius ruina sequitur, quando apud se quisque impudenter exaltatur. Hinc enim scriptum est, ante ruinam exaltatur cor. Hinc per Danielē dicitur. In aula Babylonis deambulabat rex, responditque & ait: nonne hac est Babilō magna quæ ego adificavi in domum regni, in robore fortitudinis meæ, in gloria decoris mei? Sed hunc tumorem quæm concita vindicta ira represerit, illico adjunxit dicens: Cū adhuc sermo esset in ore regis, vox de caelo ruit: tibi dicitur Nabuchodonozor rex regnū transiet à te, & ab hominibus te eicient, & cum bestiis ferisq; oris habitatio tua, fœnum quasi bos comedes, & septem tempora mutabuntur super te. Ecce quia tumor mentis usq; ad aperta verba se pro-

protulit, patientia iudicis protinus usque ad sententiam erupit, tantoque hunc distinctius percussit, quanto se eius superbia immoderatus exerxit; & quia enumerando bona dixit in quibus sibi placuit enumerata mala in quibus feriretur, audiuit Nonne hoc est suis se bonis exuere, & non modo in res nullius pretij, ea permutare, sed in certam perniciem & damnum suum effundere?

III. PUNCTUM.

OMNES ergo insipientes & infelices supra modum sunt superbi, Quia se se suis private meritis, sic se suorum fructu laborum & operum defraudare pro levicula gloria non nisi valde & supra modum insipientis est atque infelicitis: nec vix in alio genere reperias hominem qui sic temerè & insanè res alicuius pretij patiat sibi perire, Vigilet utique, & non sineret perfodi domum suam. Unde aptè propheta, postquam superbo dixit, Superbia cordis tui extulit te; Et quæ plura prosequitur, tum hæc addit, si fures introissent ad te, si latrones per noctem, quomodo contempsisses? Nonne furati essent sufficientia sibi? Si vindicatores introissent ad te, nunquid saltem racemum reliquissent tibi? Quasi diceret, nonne lugeres tibi tua sic ab hostibus abripi? Et tamen non luges quæ à te aufert superbia? Quæcunque hostes rapiunt, terrena sunt, caduca sunt, neque sic omnia rapiunt quin aliquid domi vel in agro relinquunt: sed quæ aufert superbia, spiritualia sunt, æterna sunt, divina sunt, & sic omnia simul bona deprædatur, nihil planè ut superstit.

Luc. 12.
Abbas.

Ecclesi. 6.

Hom. 39.

Ps. 93.

Hinc etiam aptè monebat Sapiens: Non te extollas in cogitatione anima tua velut taurus, ne forte elidatur virtus tua per stultitiam, & folia tua comedat, & fructus tuos perdat, & relinquas velut lignum aridum in eremo. De hac superborum stultitia fufe Divus Chryllostomus: de illorum verò infelicitate prudenter sanctus Augustinus in Psalmos, ubi hos versus exponit, Redde retributionem superbis, & donec sodiatur peccatoris forvea. NAM & ille, inquit, peccator fuit Publicanus qui oculis eliserat in terram, & percutebat pedes suos in dicens, Deus propitius esto mihi peccatori. Sed quia superbus non erat, Deus autem reddet retributionem superbis: non illi, sed talibus sodiatur forvea donec reddat retributionem superbis. Ergo quod ait, sodiatur peccatori forvea, superbos intellige. Quis est superbus? Qui in confessione peccatorum penitentiam non agit ut sanari per humilitatem possit. Quis est superbus? Qui illa pauca quæ videtur habere bona,

sibi vult arrogare, & derogat misericordia Dei. Quis est superbus? Qui etiam si Deo tribuat bona quæ facit, insul. at tamen his qui illa non faciunt, & extollit se super illos. Nam & ille Pharisæus, Gratiarum tibi ago, inquit, non dixit ego facio, Et post multa de illo, quantum se extulit, cum dicit, quia non sum sicut Publicanus iste? ille superbus erat in bonis factis: iste humilis in malis factis. Videte fratres, magis placuit Deo humilitas in malis factis quam superbia in bonis factis: sic odit Deus superbos.

Nonne times hoc divinum odium? Cur non times ergo superbiam quæ illud provocat odium? Cur non ergo times humanas laudes quibus illa superbia provocatur? Noli extollere te in faciendo opere tuo. Ecclesi. 10.

Porro contra superbiam, præsumptionem, jactantiam, & similes infelicitis huius insipientiæ fetus, hæc valere possunt pro varijs ad quos dirigentur: variandæ veritates:

Nulla te homo quantumvis gloriosa gloriaripotest.

Ad laudes nostras tremere potius convenit quàm exultare.

In 1. parte, Fer. 2. & 4. Hebdom. 2. Adventus.

Qui se existimat stare, videat ne cadat.

In 2. parte, Feria 6. Hebdom. Septuages.

Nimia firmitas, infirmitas.

In 2. parte, Fer. 2. Hebdom. Sexages.

Sicut vinum novum, sic novus honor maximè temperandus.

In 2. parte, Fer. 2. Hebd. 2. post Oct. Pascha, & nota pene Hebdomada.

Nisi te humilies in prosperis, prospera te humiliabunt.

In 3. parte, Dominica 4. post Pentecosten.

Qui suam justitiam facit ut videatur, maximam quæ fieri possit injustitiam, videtur facere.

In 3. parte, Sabbato Hebdom. 5. post Pentec.

Primæ petitioni dominicæ prima se opponit superbia; quod illa petit, hoc ista impetit.

In 3.

In 1. parte, Feria 2. Hebdom. 6. post Pent.
 Quæ à Christo hauritur nostri cognitio,
 omnem in nobis exhaurit factum.

In 3. parte, 3. Hebdom. 11.
 Superbo maximè formidandum divini
 tribunal Judicij.
 Claritas quæ ab hominibus accipitur,
 mera est obscuritas.

Ne divina pereat fides, pereat po-
 gius humana gloria.

In 3. parte, Fer. 5. 6. & Sabbato Hebdom. 12.
 Nemo sui boni bonus Judex.

In 3. parte, Feria 3. Hebdom. 14.
 Si cum nostris vitiis nostræ virtutes
 comparentur, plus nostris vitiis in-
 honoratur Deus, quàm nostris
 virtutibus honoretur.

In 4. parte, Sabbato Hebdom. 19.

PLURA vide in 4. parte, Dominica 16. ad
 hæc eadem quæ recurunt Domini verba: *Om-
 niu qui se exaltat humiliabitur: & qui se humiliat
 exaltabitur.* Ubi quæ ad humilitatis commen-
 dationem faciunt, potissimum recensentur, qui-
 bus & hæc magis hic opportuna possunt ad-
 jun- gi veritates:

HAC HEBDOMADA, cum suos Christus Apostolos destinaret mittere in vicos & civitates
 evangelizandi gratia; per quàm aptis eos instruit documentis, ex quibus considerationes, & veri-
 tates eruentur non modò Missionariis accommodæ; sed & aliis quibuscunque personis, ut de suo
 conferant ad hoc divinum opus promovendum, & ad salutem proximi, quoquo modo procu-
 randam.

FERIA SECUNDA.

DE ORATIONE QVAM EXIGIT CHRISTVS DOMINVS VT MITTANTVR OPE- RARII IN MESSEM.

*Messis quidem multa, operarii autem pauci; rogate ergo Dominum messis,
 ut mittat operarios in messem suam. Matth. 9.*

VERITAS PRACTICA.

Sic pium est orare Deum pro salute proximi, ut
 sit impium non orare.

RATIO EST, Quia impium est, denegare
Haynesius Pars tertia

Ne dicas, sufficiens mihi sum.
 Grande malum propria voluntas, quæ
 se in bono bene faciendo non
 sinit dirigi.

In 1. parte, Feria, 4. & 5. Hebdom. 3. post Epi-
 phan.

Humilitati tuendæ tutius est, vix de se
 loqui, quàm vel humiliter loqui
 In 2. parte, Sabbato Hebdom. 1. post Oâav.
 Pasche.

Charitas non quærendo sua, melius in-
 venit quàm si quæreret: tantò dia-
 tior, quantò pauperior.

Si charitas cogitaret de aliis malum,
 malum de charitate cogitari
 posset.

In 2. parte, Fer. 2. & 4. Hebdom. 3. post Pas-
 cha.

Quæ autem ex Publicano pœnitente, ad pœ-
 nitentiæ partes contritionem & confessionem
 referti debent, vide passim in singulis partibus,
 ac præsertim in prima, in Adventu, Dominica
 4. Hebd. 3. post Epiphaniam. Item in 2. parte, Fe-
 ria 6. & Sabbato Hebdom. 1. in Quadrag. Nec
 non in proximè sequenti Hebdomada, ubi pro
 Missionibus de peccato, & de pœnitentia.

*alteri beneficium quod ei facile conferre possis, in
 ipsius gravi necessitate.*

*Sed nisi Deum ores pro salute proximi, denegas al-
 teri beneficium in ipsius gravi necessitate, quod
 ei facile conferre possis.*

*Ergo impium est non orare Deum pro salute proxi-
 mi.*